Mottagare
Regionstyrelsen

Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2027

Förslag till beslut

- 2027 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer fördelas enligt förslag.

Sammanfattning

Region Gotlands verksamhetsstöd riktar sig till kontinuerligt verksamma organisationer i det fria kulturlivet som producerar eller arrangerar ett konstnärligt utbud av hög kvalitet eller är en kulturpolitiskt angelägen verksamhet.

Stödet är avgörande för att kulturorganisationer, med sina skiftande verksamheter, ska få stabilitet över tid. Det sänder dessutom en viktig signal till andra bidragsgivare eller utgör grund för rätten att söka annat stöd.

Inför 2027 års fördelning av stöd till kulturorganisationer finns en beräknad indexuppräkning på äskade tre procent, motsvarande 193 939 kronor. Enligt nyligen presenterad bryggbudget beviljas detta och därmed finns 6 658 596 kronor att fördela. Inför 2027 har kulturlivet sökt stöd för sammanlagt 11 226 954 kronor.

Söktrycket inför 2027 är något lägre än inför 2026. 41 ansökningar har inkommit, varav två är helt nya sökande. Tre aktörer som erhöll stöd 2026 har av olika skäl inte lämnat in en ansökan för 2027.

Kriterier som utgör underlag för bedömning rör verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper och i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av balansen mellan stad och land och mellan konstområden.

Olikt de två senaste åren finns inga outnyttjade medel från övrig stödgivning att fördela som tillfälligt verksamhetsstöd, något som leder till att konkurrensen inför 2027 är större än vanligt. Den rådande ekonomiska situationen, i kombination med ett stort antal kvalificerade sökande, ställer höga krav på omprioritering inom kulturstödet. För att undvika en cementering av den befintliga skaran stödaktörer och samtidigt nå ut till verksamheter som representerar infrastrukturellt svagare områden är förslaget därför att det utrymme som den treprocentiga uppräkningen innebär helt och hållet fördelas

till ett antal nya och ett fåtal befintliga aktörer samt att inga nya aktörer föreslås treåriga stöd.

Förslaget är att bevilja 33 verksamheter stöd och att ge åtta verksamheter avslag. Av de 33 aktörerna som föreslås få stöd är sex helt nya inom stödformen.

Nya aktörer som föreslås verksamhetsstöd 2027 är Nycirkus Gotland, Hantverkshuset i Burgsvik, Stavgard vikingaby, Hemse allmänna konstförening, Gotlands Bygdegårdsdistrikt och Gotlands Lantbruksmuseum. Prioriteringar som gjorts i förslaget är verksamheter inom de infrastrukturellt svagare konstområdena slöjd, dans och cirkus och bild och form, som riktar sig till barn och unga och som gör insatser för att stärka kulturlivet på södra Gotland.

Aktörer som föreslås ett förändrat stöd i form av en ökning jämfört föregående år är Konstfrämjandet Gotland för ökade möjligheter till etablering i Slite och Riksteatern Gotland för att möjliggöra för en starkare lokal samordning och närmare koppling till riksteaterorganisationerna i landet.

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för det gotländska kulturlivets organisationer är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet.

Ansökningarna har beretts i samverkan mellan Region Gotlands kulturutvecklare inom de olika konstområdena, chef för kulturenheten och avdelningschef för kultur- och fritidsavdelningen. Två jäv har uppstått i beredningen vilket föranlett ett något förändrat bedömningsarbete.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsstöd till kulturorganisationer på Gotland syftar till att stärka kulturens infrastruktur och riktar sig till det fria kulturlivet utanför de regionala kulturinstitutionerna. Sökbara verksamhetsstöd har funnits sedan tidigt 2000-tal.

För ett flertal av de sökande är ett stöd från Region Gotland avgörande för att komma i fråga för andra stöd, exempelvis statliga. Många av kulturorganisationerna som erhåller verksamhetsstöd får därför ofta även stöd från andra finansiärer. Organisationer med verksamhetsstöd bidrar till ett kulturliv med bredd och spets, är relevanta och representativa för olika konstområden och kulturuttryck. Långt ifrån alla kulturaktörer på Gotland erhåller verksamhetsstöd. Många verksamheter drivs ideellt och bara under vissa delar av året. Ett första steg till verksamhetsstödet brukar vara att först söka och få beviljat arrangemangsstöd. Sedan ett par år tillbaka har stöden haft en procentuell uppräkning, ett sätt att värna om verksamheternas möjligheter att kunna följa de kostnadsökningar som sker i samhället. De senaste åren har tillfälliga verksamhetsstöd kunnat möjliggöras av outnyttjade stöd till ett antal

aktörer, i vilka aktörer på landsbygderna och med verksamhet för barn och unga prioriterats.

Inför 2027 års fördelning har en procentuell uppräkning på tre procent äskats.

Kriterier och bedömningsgrunder
Region Gotland främjar kulturlivet genom att, med beaktande av gällande mål, medvetet stödja verksamheter som tar ansvar för kulturlivet på Gotland och stärker Gotland som mötesplats. Ansökningarna bedöms utifrån ett antal punkter:

- verksamhetens kvalitet och utvecklingsfokus
- verksamhetens omfattning och spridning över året
- i vilken utsträckning kommuninvånarna blir delaktiga
- om verksamheten förmedlar ett kulturarv eller är nyskapande
- om verksamheten bidrar till en mångfald av konstnärliga uttryck
- om verksamheten riktar sig till barn och unga
- om verksamheten bidrar till jämställdhet och hållbarhet
- var verksamheten geografiskt är placerad

Bedömning görs även utifrån kulturplanens specifika mål, där hänsyn speciellt tagits mål 1; att stärka svaga konstområden som slöjd, konst, dans och cirkus.

Ekonomiska förutsättningar och ansökningsunderlag
Tillgängliga medel inför 2027 års fördelning av stöd till kulturorganisationer är 6 658 596 kronor förutsatt en indexuppräkning på tre procent, motsvarande 193 939 kronor. Inför 2027 har kulturlivet sökt stöd för sammanlagt 11 226 954 kronor.

Praxis inom stödgivningen innebär att aktörer som beviljats verksamhetsstöd tidigare år i normalfallet behåller minst samma stödnivå även påföljande år. Inför 2027 har totalt 41 ansökningar inkommit, varav två är helt nya sökande.

Det utrymme som nu finns för omfördelning till infrastrukturellt svaga områden skapas dels genom att den äskade indexuppräkningen inte fördelas ut till samtliga sökanden, dels genom att tre aktörer som beviljades stöd 2026 inte har sökt för 2027. Dessa är: Teatervagnen som har meddelat att de tar paus från Gotland under 2027 för att turnera på fastlandet, men avser att återkomma inför 2028, samt Föreningen Gotlandståget och Fårö hembygdsförening som inte har lämnat in någon ansökan, trots påminnelser och förlängd ansökningstid. Att dessa tre aktörer kliver av fördelningen 2027 frigör, tillsammans med den beviljade uppräkningen, cirka 288 000 kronor som nu kan fördelas till nya och prioriterade verksamheter.

Förslag till fördelning 2027
Olikt de två senaste åren finns inga outnyttjade medel från övrig stödgivning att fördela som tillfälliga verksamhetsstöd. Detta innebär att konkurrensen inför 2027 är högre än vanligt. Den rådande ekonomiska situationen, i kombination med ett stort antal kvalificerade sökande, ställer samtidigt höga

krav på omprioritering inom kulturstödet. För att undvika en cementering av den befintliga skaran stödaktörer – och samtidigt nå ut till verksamheter som representerar infrastrukturellt svagare områden är förslaget därför att det utrymme som den treprocentiga uppräkningen innebär helt och hållet fördelas till ett antal nya och ett fåtal befintliga aktörer samt att inga nya aktörer föreslås treåriga stöd.

Förslaget innebär att vi kan prioritera aktörer på södra Gotland (som har en svagare infrastruktur än på norra Gotland) som riktar sig till målgruppen barn och unga samt aktörer inom slöjd och form, dans och cirkus och bild- och formområdet – i linje med kulturplanens mål 1 (Strukturellt svaga områden stärks).

Nya aktörer som föreslås inom verksamhetsstödet är;

Hantverkshuset i Burgsvik - en bred och tillgänglig verksamhet och en viktig kulturmötesplats på Sudret. Föreningen verkar för en levande landsbygd året runt och vill motverka ensamhet och psykisk ohälsa i alla åldersgrupper genom workshops, utställningar och gemensamma skapande aktiviteter.

Stavgard Vikingaby i Burs. Verksamheten har det senaste året växlat upp och har nu stort fokus på slöjd och hantverk. En stor del av verksamheten riktar sig till barn och unga.

Hemse Allmänna Konstförening. Föreningen är relativt ny och samlar en yngre generation konstnärer på södra Gotland. Ett av målen är att visa på att det går att syssla med sitt konstutövande utan att behöva lämna Gotland.

Gotlands lantbruksmuseum i Havdhem. Har de senaste åren haft ett Arvsfondsfinansierat projekt för att locka och engagera unga motorintresserade på södra Gotland. Har blivit en mötesplats som är viktig att kunna vidareutveckla.

Gotlands bygdegårdsdistrikt. Har de senaste åren satsat på att stärka kulturen på bygdegårdarna, genom samarbeten kring gemensamma inköp och turnéslingor.

Nycirkus Gotland. En av få aktörer på ön som arbetar med cirkus, dans och med målgruppen unga och unga vuxna. Verksamhetens arbete med daglig träning för professionella dansare och cirkusartister är skäl till att verksamhetsstöd föreslås samt för att stärka det svaga dans- och cirkuskonstområdet på Gotland.

33 verksamheter föreslås få stöd, varav sex är nya aktörer inom stödformen. Åtta aktörer föreslås avslag. För kompletta motivationer kring stöden se bilaga 2.

Tabellen nedan visar förändringarna i stödgivningen inför 2027.

Verksamhetsstöd i tkr	***2026** (beviljat)*	***2027** (förslag)*
Hantverkshuset i Burgsvik	0	100
Hemse allmänna konstförening	0	30
Nycirkus Gotland	0	35
Stavgard vikingaby	0	43
Konstfrämjandet Gotland	125	155
Riksteatern Gotland	11	26,3
Gotlands Lantbruksmuseum	0	20
Gotlands Bygdegårdsdistrikt	*ej sökt*	15
Teatervagnen	*51*	*ej sökt*
Föreningen Gotlandståget	*26*	*ej sökt*
Fårö museum	*16*	*ej sökt*

Nedan finns en lista över alla sökande organisationer samt förvaltningens förslag till fördelning. Två organisationer är helt nya sökande vilka markeras särskilt i listan med *. När antal år nämns efter organisationsnamnet innebär det att organisationen just nu har ett treårigt verksamhetsstöd. Förändringar i stöden är markerade med orange färg.

Diarienummer	Sökande organisation	Sökt belopp	Förslag till beslut
RS 2026/1650	BAC - Baltic Art Center	730 000 kr	680 000 kr
RS 2026/1646	Bläse Kalkbruksmuseum	145 000 kr	98 571 kr
RS 2026/1631	Bungemuseet AB, *år 2 av 3*	909 020 kr	874 058 kr
RS 2026/1612	Folkets Bio Betty	150 000 kr	109 180 kr
RS 2026/1641	Föreningen Kulturhistoriska Museet i Bunge	70 000 kr	43 775 kr
RS 2026/1644	Föreningen Roma Kungsgårdsframtid *	148 000 kr	0 kr
RS 2026/1639	Gotlands Bygdegårdsdistrikt *	55 000 kr	15 000 kr
RS 2026/1609	Gotlands Försvarsmuseum	38 965 kr	10 918 kr
RS 2026/1637	Gotlands Hembygdsförbund	126 000 kr	98 571 kr
RS 2026/1656	Gotlands Kulturrum	210 000 kr	92 906 kr
RS 2026/1645	Gotlands Körförbund	21 100 kr	0 kr
RS 2026/1673	Gotlands Lantbruksmuseum	144 121 kr	20 000 kr
RS 2026/1626	Gotlands läns Hemslöjdsförening	135 900 kr	54 450 kr
RS 2026/1642	Grafikgruppen	122 000 kr	61 800 kr
RS 2026/1651	Hantverkshuset i Burgsvik	582 000 kr	100 000 kr
RS 2026/1667	Hemse Allmänna Konstförening	83 900 kr	30 000 kr
RS 2026/1689	KF ROXY, *år 2 av 3*	563 000 kr	563 500 kr
RS 2026/1611	Klinte Bygdegårdsförening - RONDO	125 000 kr	0 kr
RS 2026/1657	Konstfrämjandet Gotland	200 000 kr	155 000 kr
RS 2026/1672	KUNO	226 000 kr	54 590 kr
RS 2026/1592	Musikaliska Sällskapet	50 000 kr	38 625 kr
RS 2026/1671	Nordrets Scen & Bio	183 000 kr	54 590 kr
RS 2026/1635	NyCirkus Gotland	71 400 kr	35 000 kr
RS 2026/1669	Riksteatern Gotland	56 000 kr	26 300 kr
RS 2026/1647	Sonja Åkesson sällskapet	47 775 kr	0 kr
RS 2026/1662	SPACE - Rum för skapande	203 600 kr	0 kr
RS 2026/1610	Stavgard - Vikingagård	120 000 kr	43 000 kr
RS 2026/1654	Stiftelsen Bergmancenter, *år 2 av 3*	525 000 kr	525 000 kr
RS 2026/1666	Stiftelsen Brucebo Stipendiefond	387 600 kr	0 kr
RS 2026/1683	Stiftelsen Medeltidsveckan, *år 2 av 3*	1 000 000 kr	437 029 kr
RS 2026/1616	STUK (tidigare Gotländska Konsthantverkare och Formgivare)	121 500 kr	92 700 kr
RS 2026/1633	Sudrets Teaterförening	150 000 kr	54 590 kr

RS 2026/1562	Textil Gotland	106 500 kr	54 450 kr
RS 2026/1565	Tonsättarskolan - Folkuniversitetet	450 000 kr	436 720 kr
RS 2026/1663	Unga Romateatern	500 000 kr	118 450 kr
RS 2026/1665	Vibrationsverket - Kulturföreningen Balans i Fokus	350 000 kr	125 660 kr
RS 2026/1630	VICC - Visby Internationella Tonsättarcentrum	1 399 873 kr	1 072 951 kr
RS 2026/1607	Vår lilla Planet	157 500 kr	0 kr
RS 2026/1600	Wisby Allmänna Sångförening	15 650 kr	10 926 kr
RS 2026/1649	ÖFÖC - Östersjöns författar- och översättarcentrum	525 000 kr	470 257 kr
RS 2026/1587	Östergarns Kulturförening	21 550 kr	0 kr
		11 226 954 kr	**6 658 567 kr**

Bedömning

Inför 2027 är konkurrensen högre än vanligt kring verksamhetsstöden då det nya bidragsystemet är fullt ut implementerat och inga outnyttjade stöd finns att fördela. En procentuell indexuppräkning har tidigare år bedömts viktig för att kompensera kulturlivet för de kostnadsökningar som sker i samhället. Inför 2027 föreslås den beviljade indexuppräkningen om 3 procent inte fördelas som en generell höjning till samtliga befintliga stödaktörer, utan i stället användas för att inkludera fler och nya aktörer i stödet som tidigare inte kunnat prioriteras – bland annat Hantverkshuset i Burgsvik.

Regionstyreförvaltningen bedömer att förslag till fördelning går i linje med kulturplanens mål och nämndmålet 10 procents ökning av kultur riktat till barn och unga. Förslaget stärker de svaga områdena slöjd, dans och cirkus och bild och form och utgör även en särskild satsning på aktörer på södra Gotland.

I handläggningen har en sammanvägd bedömning gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare inom litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Se bilaga 2 för samtliga motiveringar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Stöd har utlysts, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kultur- och fritidsverksamhet som gällt från och med 2024-11-01. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de ansökningar som ligger till grund för förslaget. Två jäv har anmälts som redovisas i bilaga 2.

2. Ekonomiskt perspektiv

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för enskilda befintliga verksamheter är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet. Konkurrensen om medel är hög såväl lokalt som i landet, vilket gör att det finns risker att framför allt delar av det sårbara ideella kulturlivet kan ge upp.

3. Barnperspektiv
Artikel 31 i Barnkonventionen erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet samt lyfter tillhandahållande av lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet. De fria aktörer som finns på Gotland är avgörande för barns rätt att delta i kulturlivet. Barn och unga och deras behov är prioriterade i förvaltningens beredningsarbete och i föreliggande förslag till fördelning, med förslag till fördelning bland annat till Hantverkshuset i Burgsvik, Nycirkus Gotland och Stavgard vikingaby.

4. Jämställdhetsperspektiv
Könsfördelningen bland utövare ser olika ut inom olika konstformer, vilket beaktas i bedömningen. Förvaltningen noterar återkommande att frågor kring jämställdhet, mångfald, breddat deltagande och tillgänglighet i stor omfattning belyses och gestaltas konstnärligt inom alla konstformer.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv
En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen. Årets förslag till fördelning syftar bland annat till att stärka den kulturella infrastrukturen på södra Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv
Det fria kulturlivet bidrar med sina olika verksamheter till en mer attraktiv livsmiljö. Ärendet är inte relaterat till ökad miljöbelastning.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Fördelning 2026
Bilaga 2 Beskrivningar och motiveringar, A-Ö.
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-20

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Eric Fugeläng
Avdelningschef kultur och fritid

Skickas till
Samtliga sökande som beviljas stöd
Samtliga sökande vars ansökan avslagits
Samtliga kulturutvecklare för kännedom

Ytterligare information
Kan fås av handläggaren/kulturutvecklare: Madeleine Nilsson,
madeleine.nilsson01@gotland.se
0498-26 96 28/0737-65 82 62